

Helse- og miljøtilsyn
Salten

Langtidsplan strategi og økonomi 2016 – 2019

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS

Notveien 17, 8013 Bodø tlf: 40 00 77 77 post@hmts.no www.hmts.no

Innholdsfortegnelse

1. Mål og strategier	2
2. Innledning.....	3
3. Arbeidsoppgaver	3
4. Økonomiplan	6
4.1.Husleieforpliktelser HMTS 2014-2019	6
4.2 Økonomi: driftsbudsjett for HMTS 2016 – 2019	7

1. Mål og strategier

Visjon:

Bedre folkehelse og miljø i Salten

Mål og strategi:

- ❖ Utføre saksbehandling, tilsyn og veiledning innenfor folkehelse og miljørettet helsevern for kommunene
- ❖ Være kompetansesenter og tilby tjenester innenfor aktuelle fagområder, lovpålagte oppgaver, prosjektarbeid, m.m.
- ❖ Samarbeide aktivt med og være pådriver mot kommunene og brukere
- ❖ Økt fokus på kommunikasjon, utvikling og synliggjøring

2. Innledning

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS (HMTS) ble etablert som interkommunalt selskap i 2004. Selskapet har 11 eierkommuner; Bodø, Fauske, Saltdal, Gildeskål, Meløy, Beiarn, Værøy, Røst, Sørfold, Steigen og Hamarøy. Eierandel beregnes ut fra årlige befolkningstall. Selskapet har 3 fast ansatte, men har i årenes løp hatt 2 større prosjekter med egne prosjektledere; Et renere Salten 2005 – 2010 og Psykososialt miljø for barn og unge fra 2013. Selskapet utfører tilsyn, saksbehandling og veiledning på vegne av kommune og kommuneoverlege innenfor folkehelse og miljørettet helsevern.

3. Arbeidsoppgaver

På vegne av våre eierkommuner og i samarbeid med kommuneoverlegene utfører HMTS saksbehandling innenfor miljørettet helsevern. Dette er lovpålagte oppgaver i hovedsak hjemlet i folkehelseovens kap 3 og en rekke forskrifter under denne. Det er utarbeidet et eget kvalitetsstyringssystem for selskapet. Rutinebeskrivelser ble i 2012 sendt kommunene til deres internkontrollsystem. Ni av elleve kommuner har delegert vedtaksmyndighet til HMTS i enkeltsaker av ikke-prinsipiell karakter. Alle saker sendes kommuneoverlegen til uttalelse før vedtak fattes.

Antall virksomheter pr 2015

- Kjøletårn, luftscrubber, boblebad, befuktn, anlegg, innendørs fontener: 6
- Sykehjem, sykehus, institusjoner ReHab og lignende: 26
- Badestrender: Ca 10
- Campingplasser: 40
- Badeanlegg, badstuer: 31
- Piercing, tattoo, hulltaking: 5
- Hoteller/ overnatting, bilvaskehall, mm som omfattes av forskrift om miljøretta helsevern: Ca 70
- Hudpleie, frisør: Ca 60
- Serveringslokaler, forsamlingslokaler, idrettshaller: Ca 350

Tilsynsplan miljørettet helsevern i Salten

Tilsyns-klasse	Kriterie helserisiko	Tilsyns-frekvens	Fagområde og virksomheter, eller deler av virksomheter
1	Betydelig	Minimum hvert 2. år	Kjøletårn, luftscrubber, boblebad, befuktn, anlegg, innendørs fontener (legionella) Sykehjem, sykehus, institusjoner ReHab og lignende (legionella)
2	Moderat	Minimum hvert 4. år	Skoler og barnehager (miljørettet helsevern og legionella) Campingplasser (miljørettet helsevern og legionella) Asylmottak (miljørettet helsevern) Badeanlegg, badstuer (bassengforskrift) Piercing, tattoo, hulltaking (hygiene) Solarier (hygiene og stråling)
3	Lav	Tematilsyn etter behov/klage	Hoteller, bilvaskehall, m.m. (legionella) Skadedyrbekjempere, hudpleie, frisør, etc (miljørettet helsevern) Hoteller, overnattingssteder, fiskecamper, restaurant, forsamlingslokaler, idrettshaller, hospitser, fengsel, etc (hygiene og røyking) Bygg/anlegg, restauranter, annen virksomhet (miljørettet helsevern, støy) Badestrender (vannprøve)

Skoler, barnehager, tatoverings- og hulltakingsvirksomheter har godkjenningsplikt. Basseng/-svømmehaller, badeanlegg, boblebad, badstuer, badestamper forsamlingslokaler, asylmottak, m.m har meldeplikt ved oppstart/endringer. Lovverket omfatter i utgangspunktet ikke private boliger og fritidseiendommer, men kan i noen tilfelle omfatte hygieniske forhold i utleieboliger eller i private

boliger dersom det påvirker omgivelsene. Når det gjelder vannverk godkjenner Mattilsynet disse, mens HMTS/kommunene gir uttalelse til søknadene.

Klagesaker knyttet til støy er et økende arbeidsfelt og er ressurskrevende. Det er viktig at det jobbes aktivt for å ivareta støy og eventuelle støyulemper i de ulike planprosesser i kommunene.

Skoler og barnehager

Pr september 2015 er 132 av 187 skoler og barnehager godkjent. Det vi si at 56 mangler godkjenning av ulike årsaker; Noen er under ombygging mens andre har løpende pålegg om ulike tiltak som ikke er gjennomført og meldt tilbake. Det har siden 2010 vært satsingsområde for oss å øke antall godkjente virksomheter. De som er purret i flere år uten at manglene er utbedret slik at lokalene er tilfredsstillende helsemessig vil i 2016 motta varsel om tvangsmulkt.

Tilsyn gjennomføres ved søknad om driftsgodkjenning. I tillegg gjennomføres tilsyn knyttet opp mot tema, prosjekt eller ved behov/klage. Revisjoner er en tilsynsform vi ikke prioriterer. Tidligere har vi gjennomført egenmeldingskartlegginger (2007-2009) med utsendelse av skjema, toalett-tilsyn (2009 – 2010) på grunnskolene og bygg-inneklima (2013-14) i barnehager som ikke var besøkt på flere år. I 2015 gjennomføres støy/etterklangsmålinger i utvalgte barnehager.

Videre innsats:

- Løpende driftsgodkjenninger: Oppfølging av søknader.
- Hygiene mennesker: Ren hånd kampanje 2016. Prosjekt rettet mot barnehagene og smittevern og betydningen av håndvask.
- Fukt: Tilsyn på utvalgte skoler med fokus på bygg og ev lekkasjer og vanngjennomtrengning
- Hygiene bygg: Oppfølging av renhold med fokus på renholdsplan, toaletter og ventilasjonsanleggets kanaler.
- Radon: Nye krav fra 2014. De fleste barnehager og skoler gjennomførte målinger i 2012-2013. Vi vil følge opp status radon med krav om nye målinger 2016-2017 i henhold til *strålevernloven* og *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler* og med spesiell fokus på de som enda ikke har akseptable radonnivå.

Psykososialt miljø for barn og unge

Prosjekt psykososialt miljø for barn og unge er utvidet tilsyn og veiledning innenfor *folkehelseloven* og *forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager*; § 12 - *psykososialt miljø*. Arbeidet knyttes til store utfordringer i samfunnet knyttet til psykisk helse for barn og unge. I 2013-2014 ble de fleste grunnskolene i Salten besøkt. Det ble lagt vekt på utvidet veiledning og informasjon. Etter besøkene ble det utarbeidet en kort rapport for hver skole og en samlerapport. Erfaringene med dette tilsynet i skolene og det store behovet for oppfølging videre har gjort at arbeidet er videreført 2015-2016 med barnehagene som målgruppe. Fra 2017 vil vi følge opp videregående skoler og overgang grunnskole-videregående skole samt parallelt opprettholde arbeidet i grunnskolene og barnehagene.

Sykehjem, rehab-institusjoner, etc

Legionella i sykehjem: De siste år er det prioritert samarbeid med kommuner og sykehjem for egne prøvetakingsrunder på legionella. I 2013-2015 er dette utført i 15 sykehjem. Arbeidet videreføres slik at alle sykehjem vil gjennomføre en slik prøvetakingsrunde. HMTS utfører arbeidet med prøvetaking, rapportering og oppfølging, mens kommunene bidrar med finansiering av selve analysene.

Andre virksomheter:

Campingplasser, badeanlegg, solarier, tatoveringsvirksomheter og asylmottak besøkes etter tilsynsplanen.

Annet

- Det legges opp til oppfølging og tilsyn av hygiene på toaletter på rasteplasser langs statlige og fylkeskommunale veier.
- Tilsyn av toaletter på offentlig tilgjengelige bygg som kjøpesenter, bensinstasjoner, etc.
- Vurdere lydforhold i bygg tilgjengelig for allmennheten.

Oversikt over folkehelse i kommunene

I henhold til forskrift om oversikt over folkehelsen skal kommunene ha oversikt over helsetilstanden til befolkningen. HMTS kan bidra med oversikt innenfor fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø. Dette arbeidet er nå i gang i flere kommuner og vi bidrar i arbeidet der det er ønskelig.

Folkehelsealliansen i Nordland

HMTS deltar i alliansen for regionale folkehelseaktører i Nordland. Sekretariat er Nordland fylkeskommune. Vi sitter også i arbeidsutvalget. Målet med en slik allianse er bla en tverrfaglig tydelig og synlig stemme innenfor arbeidet med folkehelse i Nordland. Folkehelsealliansen har utarbeidet en egen handlingsplan og har fokus på blant annet helsefremmende skole, helsefremmende barnehage og helsefremmende arbeidsplasser. Alt dette har direkte sammenheng med folkehelseloven og HMTS sine mål og innsats.

Kommunikasjon og synliggjøring

HMTS skiftet logo og laget ny hjemmeside i 2015. Samtidig ble det laget en brosjyre som sendes ut til kommunene, skoler og barnehager og tas med på møter. Vi går jevnlig gjennom kommunenes hjemmesider for å sikre at informasjon om miljørettet helsevern er best mulig der også. Vi legger opp til jevnlig samarbeidsmøter med administrativ ledelse i kommunene ca hvert 2. år og kommunestyre/bystyre hvert 4 år. Vi har også i 2014-15 hatt månedsvise artikler i Avisa Nordland om våre oppgaver.

I tillegg vil vi i det videre ha fokus på

- Formidle samfunnsaktuelle tema og nyheter.
- Sikre gode og kontinuerlige samarbeidsarenaer med kommuneoverlegene.
- Etablere gode saksbehandlingsrutiner med kommunene med fokus på samarbeid og samordning av tilsyn med barnehagekontor og skolekontor. Vi vil også se på tjenestetilbudet.
- Samarbeid med IKS'ene i Salten og Salten Regionråd.
- Eierskapsstrategi og oppfølging av rapport om interkommunale tilsyn: Være oppdatert og delta aktivt i prosesser.
- Fortsatt synliggjøre HMTS gjennom deltakelse i styrer og eksterne samarbeidsorgan.

Oppdragsfinansierte tjenester

I tillegg til de faste basisoppgavene utføres oppgaver for eierkommunene eller andre på kommersiell basis. Tidligere har dette vært bla. «et renere Salten», sekretariat for «Sunnhet i Salten» og for «RESO Salten», tilstandsanalyse av Vatnavatn og prosjekt knytta til luktulemper av bleier i avfallsdunk.

Vi vil i det videre vurdere muligheten for å selge tjenester til andre kommuner enn våre eiere, oppdragsbasert eller eventuelt prosjektbasert.

Løpende eksterne oppgaver

- Hygienesertifikat for skip: Utføres i Sørfold og Bodø etter behov. Dette er en fast gebyrfinansierte tjeneste hvor staten fastsetter gebyret.
- Luktpanel Vikan: HMTS drifter luktpanelet knyttet til driften til Iris Salten på Vikan for selskapet.

4. Økonomiplan

Tabell 4. 1 viser oversikt over husleie og inndekning. Dagens husleieavtale går ut november 2016. Fremleieavtaler med Labora, Mattilsynet samt kommunenes inndekning av overskuddsarealer for Labora vil falle bort ved ny husleieavtale. Dagens driftsutgifter for bla. ventilasjonsanlegg vil også falle bort. Til gjengjeld forventes at HMTS sin egen direkte husleie vil øke noe. Vi har startet prosessen i forhold til nye lokaler, ev ny kontrakt her vi er. Husleieutgifter etter november 2016 er derfor svært usikre pr i dag

Økonomiplanens driftsbudsjett 2016 – 2019 er vist i tabell 4.2. Den er revidert ut fra økonomiplan 2015 – 2018, vedtatt revidert budsjett 2015, regnskap 2014 og vedtatt tilskudd for 2016. Det er lagt til grunn 2015-kroner og innbyggertall pr. 01.01.15. Ev. endringer i arbeidsgiveravgift eller KLP er ikke tatt med. Det er lagt opp til en liten årlig økning av tilskudd for å imøtekomme nye oppgaver og prisstigning i tråd med tidligere langtidsplaner. Pr 01.09.15 består HMTS av 3 faste stillinger (en daglig leder og 2 rådgivere) samt en prosjektstilling.

I 2010 solgte HMTS aksjeposten sin i Labora as til IRIS Salten IKS. Etter søknad til Kommunal- og Regionaldep er det gitt dispensasjon fra IKS-lovens § 21 for bruk av disse midlene til finansiering av tidsavgrensede prosjekter. Egenandel i prosjektene vises som underskudd i driftsbudsjettet. Dette vil dekkes inn av selskapets egenkapital etter aksjesalget i 2010.

Prosjekt psykososialt miljø er vist i egen kolonne i 2015 og 2016. Dette er en utvidet innsats i hht § 12 i forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager. I tråd med representantskapets vedtak 24.04.15. er dette innarbeidet som en fast basisoppgave for kommunene fra 2017. Merutgiftene innarbeides over tid i tilskuddene fra kommunene, gjennom bruk av egne midler og negativt driftsbudsjett, dog med en noe større økning i tilskudd for 2017.

4.1. Husleieforpliktelser HMTS 2014-2019

Oversikt over inndekning av husleie for arealene HMTS leier i Alsgården:

Husleie	2014	2015	2016
Husleieutgifter Alsgården AS	-1 575 002	-1 575 002	-1 620 677
Husleie HMTS	59 239	59 239	60 957
Fremleie Labora	591 562	591 562	608 717
Fremleie Mattilsynet	550 748	550 748	566 720
Eierkommuner: Inndekn. arealer Labora	373 453	373 453	384 283
Resultat	0	0	0

4.2 Økonomi: driftsbudsjett for HMTS 2016 – 2019

	Regnskap 2014	2015 Prosjj**	dr.bud 2015	tot bud 2015	2016 Prosjj**	Driftsbud 2016	Tot budsj 2016	Tot budsj 2017	Tot budsj 2018	Tot budsj 2019
Driftsinntekter										
Salg av tjenester inneklima	72 830	0	5 000	5 000	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Km-godtgj - arb.timer avgiftsfri	7 579	0	10 000	10 000	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Hygienesertifikat	2 600	0	5 000	5 000	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Prosjekt luktpanel Prosj: Psykosos miljø barn/unge	30 842	0	15 000	15 000	0	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
	325 000	300 000	0	300 000	500 000	0	500 000	0	0	0
Sum salgsinntekter	438 851	300 000	35 000	335 000	500 000	35 000	535 000	35 000	35 000	35 000
Fra eierkommunene, basis*	2 764 472	0	2 939 868	2 939 868	0	3 103 194	3 103 194	3 429 846	3 593 172	3 756 498
Leieinntekt	1 135 576	0	1 142 309	1 142 309	0	1 176 578	1 176 578	0	0	0
Inndekn. husleie Labora fra eierkommunene	369 599	0	369 562	369 562	0	379 171	379 171	0	0	0
Sum andre salgsinntekter	4 269 647	0	4 451 739	4 451 739	0	4 658 943	4 658 943	3 429 846	3 593 172	3 756 498
SUM DRIFTSINTEKTER	4 708 498	300 000	4 486 739	4 786 739	500 000	4 693 943	5 193 943	3 464 846	3 628 172	3 791 498
Driftskostnader										
Sum personalkostnader	3 014 710	584 778	2 329 492	2 914 270	669 355	2 412 318	3 081 673	3 110 753	3 110 753	3 110 753
Sum avskrivninger	54 824	0	43 800	43 800	0	38 800	38 800	35 000	35 000	35 000
Sum andre driftskostnader	2 357 118	119 400	2 153 447	2 272 847	130 645	2 282 825	2 413 470	679 500	689 500	699 500
SUM DRIFTSKOSTNADER	5 426 651	704 178	4 526 739	5 230 917	800 000	4 733 943	5 533 943	3 825 253	3 835 253	3 845 253
DRIFTSRESULTAT**	-718 154	-404 178	-40 000	-444 178	-300 000	-40 000	-340 000	-360 407	-207 081	-53 755
Finansposter	83 216	0	40 000	40 000	0	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
ÅRSRESULTAT**	-634 938	-404 178	0	-404 178	-300 000	0	-300 000	-320 407	-167 081	-13 755

*: 36 kr pr innbygger i 2015, 38 kr i 2016, 42 i 2017, 44 i 2018, 46 i 2019. Beregnet ut fra innbyggertall pr 01.01.15

** : Underskudd på prosjekt dekkes av selskapets egenkapital fra aksjesalg